

Trasy poznawcze po Euroregionie Glacensis

Poznávací okruhy Euroregionu Glacensis

powiat wałbrzyski
okres Wałbrzych

Wałbrzych, Zamek Książ / Wałbrzych, Zamek Książ (fot. Istocik)

Projekt - Poznajemy Euroregion Glacensis - wspófinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis / Projekt - Poznáváme Euroregion Glacensis Euroregionu - spolufinancovaný Evropským fondem pro regionální rozvoj a státním rozpočtem prostřednictvím Euroregionu Glacensis

Głuszyca, kompleks Ossówka / Głuszyca, kompleks Ossówka (fot. iStock)

Tarasy w Zamku Książ / Terasy v Zámku Książ (fot. Zamek Książ)

Wałbrzych, Kopalnia Węgla Kamiennego Julia / Wałbrzych, Uhelný důl (fot. iStock)

Powiat wałbrzyski (powiatwałbrzyski.pl)

1 Spacer po Wałbrzychu (10–13 km): skansen górnictwa Stara Kopalnia, Muzeum Porcelany, Palmiarnia, Zamek Książ (podziemia i fontanny), Książański Park Krajobrazowy

Wałbrzych, pięknie położony na zboczach i w dolinach Gór Wałbrzyskich, można zwiedzać we własnym tempie, ale jest tu kilka zabytków, których nie wolno pominąć. W centrum miasta działa **Muzeum Porcelany** o ponad 100-letniej historii, obiekt nowoczesny, w którym warto zobaczyć bogatą kolekcję historycznej śląskiej porcelany od XIX wieku. Cennym zabytkiem techniki jest dawna **Kopalnia Węgla Kamiennego Julia**, pięknie zrewitalizowany naziemny kompleks górniczy, a **Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia** to kulturalne serce miasta. Zwiedza się tu chodnik podziemny, kuźnię, maszynę wyciągową, hale tokarek i frezarek oraz wieżę widokową, z której roztacza się panorama na miasto i okolice. Obiekt jest niezwykle atrakcją dla dzieci. Dalej trasa prowadzi do Książa. Po drodze warto zajrzeć do **Palmiarni** zwanej „najpiękniejszym bukietem dla księżnej Daisy”. **👉 Ciekawostka:** Jest to jeden z pięciu zimowych ogrodów w Polsce, mieszkają w nim żółwie, ryby, pawie i lemury, a najstarsze palmy daktylowe mają przeszło 120 lat. **👉 Zamek Książ**, którego historia sięga XIV wieku, należy do najważniejszych zabytków w kraju i jest barokowo-renesansową rezydencją Hochbergów ze znanym **Stadem Ogierów Książ**. Obiekt ciągle się zmienia, ostatnio powstał nowy wystrój sal, na tarasach zrekonstruowano iluminowane barokowe fontanny, odrestaurowano mauzoleum i powstała nowa podziemna trasa turystyczna. Niezwykłości miejscu dodaje otoczenie, czyli przyroda **Książańskiego Parku Krajobrazowego**.

2 Trasa historyczna (12 km): **Jedlina-Zdrój** (dom zdrojowy, pijalnia wód, tor saneczkowy) – **Jedlinka** (pałac) – **Głuszyca** (Podziemne Miasto Osówka)

Ładna miejscowość uzdrowska **Jedlina-Zdrój** zaprasza na spacer. Można wstąpić do pijalni wód mineralnych „Charlotta”, obejrzeć dom zdrojowy i inne budynki uzdrowskie z XIX wieku, czy posiedzieć na placu Zdrojowym przy fontannie na ławeczce Charlotty, właścicielki Jedlinki, której pałac z XVIII wieku można obejrzeć w **Jedlinie**, w czasie wędrowki do Głuszycy. Poza tym w Jedlinie dzieci mogą pojeździć na letnim torze saneczkowy. W 1943 roku Niemcy rozpoczęli budowę obiektów „Riese” w **Głuszycy** w Górach Sowich. Tak powstał system podziemnych sztolni, betonowych fabryk, umocnień i hal. Mogła to być tajna kwatery Adolfa Hitlera lub podziemne kopalnie brzozy i żelaza. Obiekty nazwemne kompleksu Osówka są najbardziej zaawansowane wśród innych obiektów planu „Riese”. **👉 Ciekawostka:** Uwagę przyciągają dwie ogromne budowle „Kasyno” i „Siłownia”. **👉** Budowę kompleksu przerwano w 1945 roku. Dziś w Podziemnym Mieście Osówka można zwiedzać 1500 metrów podziemnych korytarzy, wyrobisk, hal i bunkrów z ekspozycjami, nowym oświetleniem i chodnikami interaktywnymi.

3 Niebieski szlak pieszy (12 km): **Mioszów** (kamienice, ratusz) – **Sokolowko** (zakład leczniczy, kaplica, grota Hermana) – **PK Sudetów Wałbrzyskich** (wiaty drewniane w PK Sudetów Wałbrzyskich w pobliżu szlaków turystycznych i rowerowych, w okolicy szczytów Suchawa i Waligóra oraz Schroniska Andrzejówka)

Staromiejski rynek **Mioszowa** otaczają kamienice, uwagę przyciąga okazały ratusz z XIX wieku i sąsiadująca z nim barokowa kamienica z XVIII wieku. Dalej wycieczka prowadzi przez wieś **Sokolowko** z ładną sanatoryjną zabudową z przełomu XIX i XX wieku. Do dziś funkcjonuje tu neogotycki zakład leczniczy. **👉 Ciekawostka:** W parku zdrojowym znajduje się prawosławna kaplica z końca XIX wieku oraz sztuczna grota Hermana. **👉** Szlak w **Parku Krajobrazowym Sudetów Wałbrzyskich** prowadzi przez lasy i wzgórza Gór Kamiennych do Schroniska Andrzejówka. Na trasie można odpocząć niedaleko schroniska, w przygotowanych wiatkach w okolicy szczytów Suchawa i Waligóra.

Więcej na: www.explorewałbrzych.pl, www.jedlinazdroj.eu, www.jedlinazdroj.com.pl, www.głuszyca.pl, mioszow.pl

Kolorem granatowym zaznaczono atrakcje turystyczne współfinansowane ze środków programu Funduszu Małych Projektów w Euroregionie Glacensis w ramach programu Interreg V-A Polska Czechy 2014–2020.

Okres Wałbrzych (powiatwałbrzyski.pl)

1 Prochódka po Wałbrzychu (10–13 km): hornicki skansen Stara Kopalnia, Muzeum porcelanu, Palmowy dům, Zamek Książ (podziemia i fontanny), Chráněná krajinná oblast Książański PK

Wałbrzych, nádherne umístěný na svazích a v dolínách masivu Góry Wałbrzyskie, je možno procházet vlastním tempem, ale je zde několik pamětihodností, které si nesmíme nechat ujít. V centru města sídlí **Muzeum Porcelanu** s víc než 100letou historií, moderní objekt, ve kterém je možno vidět bohatou sbírku historického slezského porcelanu od 19. století. Vzácnou památkou je někdejší **Černouhelny důl Julia**, krásně revidovaný nadzemní hornický komplex a **Centrum pro vědu a umění Stara Kopalnia** je kulturním srdcem města. Je zde možno projít podzemním chodníkem, navštívit kovárnu, vidět těžné stroje, soustružnickou a obráběcí halu a také rozhlednu, ze které je vidět panorama města a okolí. Objekt je mimořádnou atrakcí pro děti. Trasa pak vede k zámku Książ. Po cestě je možno podívat se do **Palmového domu**, nazývaného „nejkrásnější kytici pro princeznu Daisy”. **👉 Zajímavosti:** Ide o jednu z pěti zahrad v Polsku, bydlí tady želvy, ryby, pávi a lemury, a nejstarší datlové plamy mají přes 120 let. **👉 Zamek Książ**, jehož historie sahá do 14. století, patří k nejdůležitějším památkám v kraji a je barokně-renezanční

ním sídlem Hochbergů se známým **Hřebčínem Książ**. Objekt se neustále mění, naposledy vznikl nový interiér, na terasách došlo k rekonstrukci iluminované barokní fontány, bylo restaurováno mauzoleum a vznikla nová podzemní turistická trasa. Nezvyklost místa podtrhuje okolí, tedy příroda **Krajinné oblasti Książ**.

2 Historická trasa (12 km): **Jedlina-Zdrój** (lázeňská budova, hala pro pití pramenů, bobová dráha) – **Jedlinka** (zámek) – **Głuszyca** (podzemní město Osówka)

Krásná lázeňská oblast **Jedlina-Zdrój** láká k procházkám. Je možno navštívit halu pro pití minerálních pramenů „Charlotta”, prohlédnout si lázeňský dům a další lázeňské budovy z 19. století, nebo si na náměstí s kašnou posedět na Charlottině lavičce. Charlota byla majitelkou **Jedlinky**, jejíž zámek z 18. stol. je možno spatřit během cesty do Głuszycy. Kromě toho se děti můžou v Jedlině povozit na bobové dráze. V roce 1943 Němci zahájili v **Głuszyci** v Sovích horách stavbu objektů „Riese”. Tak vznikl systém podzemních štol, betonových chodeb, opevnění a hal. Mohlo to být tajné sídlo Adolfa Hitlera nebo podzemní zbrojní továrna na výrobu tajné zbraně. Nadzemní objekty komplexu Osówka jsou v nejpokročilejší fázi výstavby ze všech objektů plánu „Riese”. **👉 Zajímavosti:** Pozornost přitahují dvě ohromné budovy „Kasino” a „Rozvodna”. Stavba komplexu byla přerušena v roce 1945. Dnes je v Podzemním městě Osówka možno navštívit 1500 metrů podzemních chodeb, dolů, hal a bunkrů s expozicemi, novým osvětlením a interaktivními chodníky.

3 Modrá peší trasa (12 km): **Mioszów** (cihlové domy, radnice) – **Sokolowko** (léčebna, kaple, Hermanova jeskyně) – chráněná krajinná oblast – **PK Sudetów Wałbrzyskich** (dřevěné přístřešky v PK Sudetów Wałbrzyskich poblíž turistických a cyklistických tras, v okolí vrcholů Suchawa a Waligóra a chaty Andrzejówka)

Staroměstské náměstí **Mioszowa** obklopují cihlové domy, pozornost přitahuje velkolepá radnice z 19. století a s ním sousedící barokní dům z 18. století. Dál je procházka vedená přes vesnici **Sokolowko** s krásnou lázeňskou zabudovou z přelomu 19. a 20. století. Doposud zde funguje neogotická léčebna. **👉 Zajímavosti:** V lázeňském parku se nachází pravoslawná kaple z konce 19. století a umělá Hermanova jeskyně. **👉** Trasa v chráněné krajinné oblasti – **Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich** prochází lesy a pohořím Kamenitých hor k chatě Andrzejówka. Na trase si lze v blízkosti chaty odpočinout v přístřešcích připravených v okolí vrcholů Suchawa a Waligóra.

Vícena: www.explorewałbrzych.pl, www.jedlinazdroj.eu, www.jedlinazdroj.com.pl, www.głuszyca.pl, www.mioszow.pl

Červenou barvou byly vyznačeny turistické atrakce spolufinancované z prostředků programu Fondu mikroprojektu v Euroregionu Glacensis v rámci programu Interreg V-A Polsko Česko 2014–2020.